

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2005 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Marta Sadowska

Protokolant: sekr. sąd. Monika Rasińska

po rozpoznaniu w dniu 27.10.2005 r., w Warszawie

sprawy z powództwa

przeciwko P. SA w W.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

1. oddała powództwo
2. wpis tymczasowy w kwocie 500 (pięćset) złotych uznaje za ostateczny i przejmuje go na rachunek Skarbu Państwa
3. *zasądza* od powoda na rzecz pozwanego P. SA w W. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego
4. zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt Skarbu Państwa.

SSR Marta Sadowska

UZASADNIENIE

Powód wnosił o uznanie za niedozwolone i *zakazanie* wykorzystywanie w obrocie z konsumentami postanowienia umowy wzorca umowy o nazwie i Ogólne Warunki Ubezpieczenia A. zatwierdzonego Uchwałą Zarządu P. S.A. Nr /.../ z dnia 25.04.2003r. zmienioną uchwałą Nr /.../ z dnia 7.10.2003 r. o treści następującej :

1. § 18 ust. 1 zdanie 2 „W razie rozwiązania umowy po zaistnieniu szkody, za którą wypłacone zostało odszkodowanie, P. S.A. przysługuje składka za cały okres ubezpieczenia określony w umowie, niezależnie od wysokości szkody”,
2. § 20 ust. 1 o treści „Jeżeli umowa ubezpieczenia uległa rozwiązaniu przed upływem końcowego terminu określonego w polisie P. S.A. dokonuje zwrotu składki za niewykorzystany okres ubezpieczenia, o ile w okresie ubezpieczenia nie zaistniało zdarzenie, w związku z którym P. S.A. wypłacił lub zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania w części, która dotyczy zawartej w nim klauzuli „o ile w okresie ubezpieczenia nie zaistniało *zdarzenie*, w związku z którym P. S.A. wypłacił lub zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania”.
3. § 20 ust. 4 i 5 „Składkę podlegającą zwrotowi pomniejsza się o 10 %. Pomniejszenie o 10 % nie stosuje się jeżeli składka podlegająca zwrotowi zostaje rozliczona na poczet kolejnej umowy autocasco lub w przypadku gdy właściciel pojazdu posiada w P. S.A. ubezpieczenie autocasco innego pojazdu”.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w/w stosowane przez pozwanego klauzule mają charakter niedozwolony albowiem kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając interesy konsumenta. Zdaniem powoda skoro zgodnie z art. 813 § 1 kc składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń, to jeżeli strony zawarły umowę na 1 rok, a została ona rozwiązana przed tym terminem, to czasem trwania odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń jest okres od dnia *zawarcia* umowy do dnia jej rozwiązania i za ten okres przysługuje pozwanemu składka.

Według powoda mimo, że zakład ubezpieczeń wypłacił odszkodowanie, to nie może żądać składki za cały okres ubezpieczenia określony w umowie, a jedynie za ten, w którym rzeczywiście udzielał ochrony ubezpieczeniowej. Zakwestionowane postanowienie powoduje, że konsument jest ograniczony w prawie rozwiązania umowy z ubezpieczycielem,

gdyż rozwiązanie tej umowy mu się nie opłaca, jako że musi *zapłacić* zakładowi ubezpieczeń swoje odstępnę w postaci części składki, która przysługiwałaby ubezpieczycielowi od dnia *rozwiązania* umowy do daty końcowej trwania umowy.

To samo odnosi się zdaniem powoda, gdy składka jest płacona w ratach. Odnośnie postanowienia zawartego w § 20 ust. 4 i 5 wzorca umowy powód twierdził, że pozwany *zakłada zaporę, która wyraża się w utracie przez konsumenta prawa do otrzymania całej składki, która mogłaby podlegać zwrotowi w przypadku rozwiązania umowy.* Zdaniem powoda stanowi to swoje odstępnę za to, że rozwiązał umowę przed upływem czasu jej trwania. Ratunkiem dla konsumenta, jak to określa powód, jest ust. 5, który warunkuje zaniechanie stosowania pomniejszenia od tego czy konsument zawrze z pozwanym kolejną umowę ubezpieczenia albo od tego czy właściciel pojazdu posiada w P. SA ubezpieczenie autocasco innego pojazdu.

Według powoda powyższe postanowienie stanowi ukryte finansowanie przez ubezpieczyciela kosztów jego działalności, swoista opłatę administracyjną za *rozwiązanie* umowy i dlatego mają one charakter niedozwolony. Pozwany P. SA w W. wnosił o oddalenie powództwa. Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i zważył co następuje:

Pozwany P. SA z siedzibą w W. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie *ubezpieczeń* w tym m.in. AUTOCASCO i w kontaktach z konsumentami posługuje się wzorcem umowy o nazwie „Ogólne Warunki Ubezpieczenia”, w którym znajdują się zakwestionowane postanowienia umowne (dowód: wypis z KRS dotyczący pozwanego k. 32 , wzorzec umowy k. 5-20). Powództwo jest nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 kc postanowienie umowy zawieranej z konsumentami nie uzgodnione indywidualnie nie wiąże go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając jego interesy. Takie postanowienia są niedozwolone. Nie dotyczy to jednak postanowień określających głównie świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Z kolei nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień

umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3 art. 385¹kc). Przy czym ciężar udowodnienia powyższej okoliczności spoczywa na tym kto się na nią powołuje, najczęściej będzie to przedsiębiorca (§ 4). Z kolei przepis art. 385³ kc zawiera przykładowy katalog niedozwolonych klauzul umownych.

Odnosnie zakwestionowanych postanowień wzorca umowy *należy* stwierdzić, iż wprowadzenie ich treści nie została uzgodniona indywidualnie z konsumentem, to nie kształtują one prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

W ocenie Sądu zakwestionowane postanowienia umowne wprowadzenie dotyczą świadczeń głównych umowy ubezpieczenia, ale ich przedmiotem nie jest określenie tych świadczeń lecz kwestia ich zwrotu w przypadku rozwiązania umowy. Dlatego należy uznać, że zakwestionowane postanowienia wzorca umowy podlegają kontroli pod względem ich abuzywności.

Zgodnie z art. 805 § 1 kc zakład ubezpieczeń zawierając umowę ubezpieczenia zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie przewidzianego w umowie wypadku przy pracy (wypłata, np. odszkodowania) a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Umowa ubezpieczenia autocasco zawierana. Jest terminowo, najczęściej na 12 miesięcy. Jeżeli przed upływem terminu jej obowiązywania nastąpi zdarzenie uzasadniające wypłatę odszkodowania przez zakład ubezpieczeń, w tym przypadku po zwanego, to zgodnie z treścią umowy konsument musi uiścić składkę za cały okres obowiązywania ubezpieczenia zgodnie z treścią umowy. Dwa pierwsze zakwestionowane postanowienia wzorca umowy są realizacją treści zawartej umowy stron w której każda z nich obowiązana jest do określonego świadczenia głównego. Pozwany jako zakład ubezpieczeń czerpie środki na wypłatę odszkodowań ze składek konsumentów. Dlatego w sytuacji, gdy następuje rozwiązanie umowy ubezpieczenia przed upływem okresu, na który została ona zawarta a jednocześnie nie nastąpiło zdarzenie uzasadniające wypłatę odszkodowania - składka za okres niewykorzystany podlega zwrotowi na rzecz konsumenta.

Z powyższych powodów nie można uznać postanowień z § 18 ust. 1 i § 20 ust. 1 wzorca umowy za niedozwolone.

Odnosnie ostatniego zakwestionowanego postanowienia wzorca, który dotyczy pomniejszenia składki podlegającej zwrotów,, to również nie ma ona charakteru abuzywnego.

Pozwany ma prawo w przypadku rozwiązania umowy ubezpieczenia przez konsumenta potrącić część składki w tym przypadku w wysokości 10% na pokrycie swoich kosztów związanych z zawarciem umowy /prowizje, koszty biurowe itp /. Brak tego potrącenia może rodzić stratę po stronie pozwanego. W ocenie Sądu wysokość potrącenia - 10% nie stanowi dużego obciążenia dla konsumenta Odnosnie ust. 5 § 20 wzorca umowy, to zdaniem Sądu stanowi ono niejako zachętę dla klientów pozwanego do korzystania z jego usług w postaci rezygnacji z powyższego potrącenia o 10 % odnośnie klientów, którzy zawierają kolejną umowę ubezpieczenia z pozwanym lub, gdy właściciel pojazdu posiada jeszcze u pozwanego ubezpieczenie autocasco innego pojazdu".

Takie postanowienie nie można w żadnym przypadku uznać jako kształtujące prawa i obowiązki konsumenta nie zgodnie z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (art. 385¹ § 1 kc).

Z tych powodów Sąd oddalił powództwo, zaś na podstawie art. 98 i 99 kpc zasądził zwrot kosztów zastępstwa procesowego, a na podstawie art. 479⁴⁴ § 1 i § 2 kpc orzekł w przedmiocie publikacji wyroku i kosztów z tym związanych.

SSR Marta Sadowska